

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. avgusta 1998 ❀ Leto VIII, št. 17

V ZNAMENJU PRAZNIKA

20. avgust je menda edini praznik na Madžarskem, ki je preživel vse čase in vse državne sisteme. In menda ni še enega takega praznika, ki bi imel toliko obrazov, kateremu bi vsakokratna oblast nalepila toliko precej različnih – dostikrat tudi protislovnih – vsebin, kot je dan sv. Štefana.

Prvotno je bil torej ta "svetek" dan prvega madžarskega kralja, ustanovitelja države, s tem pa tudi simbol madžarske državnosti. Po prvi svetovni vojni – ko je Madžarska zgubila veliko ozemlja in prebivalstva in ko se je razširil duh revanšizma – je ta praznik bil zavrt v neko nostalgijo po "veliki" Madžarski.

Nova oblast po drugi svetovni vojni se je zavedala, da tega praznika ne sme vzeti Madžarom, mora pa najti za njega novo vsebino, da si ga ne bi lastila samo cerkev. Tako so si izmislili, naj bo to dan ustave nove, socialistične Madžarske. Štefana, sploh pa svetega pa dajmo na smetišče zgodovine. Da so se prenaglili in da narod te nove vsebine 20. avgusta ne sprejme zlahka, so kar hitro ugotovili. Morali so torej poiskati neki stari-novi simbol, ki je bliže ljudstvu, ki ga narod ima za svojega. To je bil kruh. Pravzaprav novi kruh, ki je simboliziral, da tudi v tistem letu ne bomo lačni. To je narod lažje sprejel kot ustavo. In še nekaj se je pridružilo kruhu. To so bile – po starem rimskem receptu – "igre", velike državne prireditve in kot vrh vsega, 20. avgusta zvečer, velik ognjemet v Budimpešti.

Nekaj časa po spremembi sistema je bilo precej negotovosti okrog tega praznika, toda počasi se mu vrača prvotna vsebina in bo ta dan tisto, kar je nekoč bil – dan kralja sv.

Štefana in madžarske državnosti. Malo "kruha" smo pa vseeno tudi v novem sistemu vnesli v ta praznik.

Prav okrog kruha oz. pšenice, iz katerega nastaja, ima nova vlada veliko problemov. Letos so je namreč madžarski kmetje preveč pridelali in je ne morejo prodati. Prvo delo, ki je čakalo novega ministra za kmetijstvo in razvoj podeželja, dr. Torgyána, je bilo, da je moral na

podeželje, da bi miril kmete, ki so požigali pšenico. Vlada je takoj ukrepala, določila je garantirane odkupne cene – seveda le za kvalitetno pšenico. Kmetje, ki jim pšenice država vseeno ni odkupila, pravijo, da ima Madžarska strožje kriterije za kvaliteto žita, kot jih ima Evropska unija, zato grozijo z demonstracijami in požigom pšenice. Minister Torgyán pa pravi, da mu je to "tempirano bombo"

podtaknila bivša vlada.

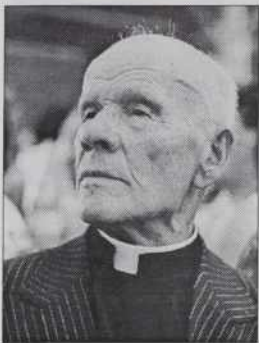
Toda vrnimo se k prazniku in praznovanju. Za Monošter je 20. avgust dvojni praznik, kajti naselje ob Rabi je dobilo pred petnajstimi leti na ta dan mestni naziv. Takrat je praznoval kraj 800-letnico svojega obstoja. Prav zanimivo je, da smo Porabci Monoštru že prej zaupali mestni naziv, kajti imenovali smo ga vseskozi za Varaš (madž. város pomeni mesto). Prav ta nas je potem prikrajšal za en slovenski kraj v Porabju, za Slovensko ves. Saj takrat pred petnajstimi leti je bil eden od pogojev za mestni naziv, da mora imeti kraj najmanj 8 tisoč ljudi. Ker pa Monošter toliko ni imel, so mu kar po hitrem postopku priključili nekatera okoliška naselja. S tem je prišla Slovenska ves pod monoštrsko upravo. Njeni avtohtoni prebivalci se sicer zaenkrat imajo še za "Slovenčare", toda vse več je priseljencev iz Monoštra, tako bo nekdanja popolnoma slovenska vasica zgubila svojo slovenskost.

Sam Monošter je seveda pridobil na mestnem nazivu. Razvoj infrastrukture in institucij je očiten, sploh pa za tiste, ki se le občasno vračajo v mesto. Njegov – nekoč neugoden – geografski položaj ob tromeji je postal prednost. To dokazujeta tudi industrijska cona in čezmejni industrijski park z Avstrijo. V industrijski coni najdemo podjetja, ki s svojimi davki precej prispevajo k proračunu mesta. Tako Monošter v času, ko se večina podobnih krajev pri nas ubada s proračunskim primanjkljajem, nima teh problemov. Menda niti za praznovanje 15. obletnice ne bo zmanjkalo denarja.

Marijana Sukič

V Gornjih Petrovcih so praznovali

Srebrna plaketa za Ivana Camplina

Dobitnik srebrne plakete župnik Ivan Camplin

Pred štirimi leti je prišlo v Sloveniji do spremembe upravnega sistema. Ena od devetih novih občin, ki so nastale na območju nekdanje občine Murska Sobota, je občina Gornji Petrovci, ki povezuje 14 vasi (z 2491 prebivalci) na osrednjem delu severnega Goričkega. Te vasi so: Gornji Petrovci, Peskovci, Adrijanci, Lucova, Neradnovci, Šulinci, Ženavlje, Martinje, Boreča, Stanjevci, Križevci, Košarovci, Kukeč in Panovci.

Od 8. do 18. avgusta so v občini Gornji Petrovci praznovali prvi občinski praznik, in sicer v spomin na 18. avgust 1934, ko sta v Ženavljah z balonom pristala belgijska znanstvenika: profesor Max Cosyns in njegov asistent Nere van der Elst. Namen njunega poleta je bil opazovanje kozmičnih žarkov, ozona in meteoroloških pojavov v višinah do 16000 metrov. Veter ju je zanesel čez Avstrijo na

Goričko. Ko se je zmrčilo, sta se spustila k zemlji ter čez Neradnovce nizko pri tleh priplula do Ženavljah, kjer sta ob osmih zvečer pristala. To je bil tedaj za Goričko prvovrstni dogodek, ki je privabil velike množice domačinov, novinarjev in politikov. Spomin na te dogodke je na Goričkem še danes zelo živ in tako so občinski svetniki na predlog krajanov Ženavljah tudi sklenili, da izberejo 18. avgust za svoj občinski praznik. V desetih prazničnih dneh se je v občini zvrstilo kar nekaj prireditvev: turnir v malem nogometu, odprtje športnega stadiona in nastop porabskih kulturnih skupin v Križevcih ter odprtje obnovljenega dela republiške ceste pri osnovni šoli Gornji Petrovci. Najbolj svečano pa je bilo na sam praznični dan, ko so na seji občinskega sveta, ki je potekala v bližini spominskega obeležja v Ženavljah, predstavili zastavo in grb občine ter podelili občinska priznanja. Listino častnega občana je prejel Aleksander Bencik starejši, podelili pa so tudi tri plakete: zlato kolektivu tovarne Mura oz. njenemu obratu v Gornjih Petrovcih, srebrno župniku Ivanu Camplinu in bronasto slikarju Nikolaju Beeru. Podelili so tudi tri diplome: ženskemu nogometnemu klubu Panda, kvartetu Martinje in kmetiji Kuhar iz Košarovca.

Silva Eöry

Križevci, 14. avgust

V počastitev občinskega praznika

Občina G. Petrovci je pred nekaj meseci podpisala Sporazum o sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in Državno slovensko samoupravo. Sporazum zajema med drugim tudi sodelovanje na področju kulture med porabskimi Slovenci in občino Gornji Petrovci.

Ciril Kozar je prebral pesem Ivana Camplina

Tako so porabske amaterske skupine nastopile na I. občinskem prazniku. Kulturni večer pod geslom - *Porabski Slovenci se predstavijo* - je bil 14. avgusta v Križevcih.

Po pozdravnih besedah župana Franca Šlihthuberja sta občinstvo pozdravila tudi predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök in Državne slovenske samouprave Martin Ropoš. Program je začel moški kvartet iz Martinja, ki je zapel prekmursko Dober večer in porabsko Kranci, Rovanci. Mešani pevski zbor A. Pavel z Gornjega Senika je pod vodstvom Marije Trifusz nastopil dvakrat. V njegovem programu so se prepletale priredbe slovenskih umetnih in porabskih ljudskih pesmi. Porabske in prekmurske (goričke) ljudske pesmi so zapele tudi ljudske pevke iz Monoštra, ki jih vodi Marija Rituper iz Murske Sobote.

V drugem delu programa se je najprej predstavila folklorna skupina iz Sakalovec, ki je zaplesala venček goriških plesov.

Skupino, ki jo drugače vodi Elizabeta Kovač - je tokrat pripravila Marija Rituper. Njim je sledila

Prekmurje ločila še strožja meja, ko še ni bilo toliko povezav in stikov med dvema pokrajinama, če so

MePZ Avgust Pavel

humoristična skupina "Stari pajdaši" iz Martinja, ki je s svojim nastopom razvedrila publiko. Po nastopu domače folklorne skupine iz G. Petrovec je povezovalc programa, Srečko Kalamar na oder povabil zadnjo skupino ansambel L. Korpiča in ženski kvartet. Kot je rekel, takrat, ko je Porabje in

v Prekmurju kaj omenjali v zvezi s Porabjem, je to bil prav gotovo Laci Korpič in njegov ansambel. Slovenski organizaciji na Madžarskem čestitata občanom petrovske občine ob občinskem prazniku ter se zahvaljujeta za vabilo in gostoljubje.

-M.S.-

Ljudske pevke iz Monoštra

Gospoda Ivana Camplina je pred kratkim doletela še ena čast, in sicer ga je mariborski škof na predlog gospoda dekana Martina Poredoša imenoval ZA ČASTNEGA KONZISTORIALNEGA SVETOVALCA MARIBORSKE ŠKOFIJE. V razlogu lahko preberemo naslednje:

"Kljub visokim letom že tako rekoč sedmo leto poleg rednih božjih služb v svoji župniji vsako nedeljo in vsak praznik darujete sveto mašo na Gornjem Seniku in tudi sicer s privoljenjem somboteljskega škofa pastoralno oskrbujete tamkajšnje vernike. Kot poseben privilegij imate pravico nositi pas vijolične barve."

Znamenje je gospodu Camplinu podelil pomožni škof dr. Jožef Smej, zanj so mu čestitali tudi seniški verniki in sicer po maši 20. avgusta, dneva kralja sv. Štefana. Iz srca mu čestita tudi naše uredništvo.

Spremljajte televizijsko oddajo SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo sredo ob 14.00 na 1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v sredo,

2. septembra 1998.

Ponovitev v soboto, 5. septembra, ob 9.15, na 2. programu.

Štenjé

ČÜTENJA

Srečko Kosovel (1904-1926) se je naraudo v Sežani, na Primorskem. V višje šaule je začno oiti v Ljubljani, depa na kraci je betežen grato. Mräu je 22 lejt star v Tomaji, na Primorskem.

Pesmi, štere je piso, so vödali po tistom, gda je že mräu. Piso je o svojoj krajini, Kras, o materi pa o smrti. Čüto je, ka mladi margé, pa o tome je piso tó v svoji pesmaj.

V pesmi *Balada Taljange lanfore* (brinjevka) lovijo. Eden lanfor sam prileti,

V jesenski tihi čas
prileti brinjevka
na Kras.

Na polju
že nikogar več ni,
le ona
preko gmajne
leti.
In samo lovec
ji sledi...

Strel v tišino;
droben curek krvi;
brinjevka
obleži, obleži.

djagar (lovec) dé za njim,
pa ga strli. Lanfor je v
taujoj pesmi un sam, Ko-
sovel, pa slovenski narod.
Bogi se od Italijanov, bogi
se od smrti.

*A fenyőmadár
csendes őszidőn
a Karsztra leszáll.*

*A mezőn
senki se jár,
egyedül csak ő
repül át
a legelőn.
De a vadász
nézi merőn.*

*A csendben dörrenés;
vékonyka vérsugár;
s a fenyőmadár
elomlik, elomlik.
(prevod: Zoltán Jékely)*

Marija Kozar

Sodelovanje med gasilci

V tem mesecu se kar vrstijo gasilske prireditve v Prekmurju. Prostovoljna gasilska društva razgrnejo svoje nove, slovenske praporje. Po osamosvojitvi Slovenije so se slovenski gasilci povezali s svojimi kolegi v Porabju. Kot rezultat tega sodelovanja (in s pomočjo predsednika Zveze gasilcev Slovenije) ima dandanes večina porabskih društev gasilska vozila iz Slovenije. Dobili so jih kot darilo. Člani gasilskih društev se med seboj tudi obiskujejo, udeležujejo se prireditev drug drugega. Tako sta se 15. avgusta kar dve društvi napotili na Goričko. Sakalovčani so bili namenjeni v Čepince, Andovčani pa v Nemčavce, kjer so se udeležili proslave ob blagoslovitvi novega praporja.

Dolnji Senik – Čepinci
1978-1998

Julija zadnje dni so na Dolenjem Seniki po vesi vösklali plakate, delili so vabila za eden lejpi jubilej. Dolenjeseniška slovenska samouprava je letos 9. avgusta zvala lüdi, športnike, da bi prišli na športno srečanje. Na te den so se dvajstičkrat srečali športniki pa njigvi prešnji pa gnešnji voditeli iz sosedne Slovenije, iz Čepi-

Slovenska zveza dala priliko. 1994. leta smo pa volili manjšinske samouprave. Naša slovenska samouprava je že prvo leto iskala Čepince, tak smo na gnes že pa na liniji. Na teltja, ka smo si "privoščili" te jubilej.

Kak je na taum srečanju bilau? Z edno rečjov leko povejmo: lepau. Iz Čepinec so od 11. vöre začnili prihajati

Vauže vlačiti je nej "pojmorejst"!

nec pa iz Dolenjega Senika v Porabji.

Srečanje je bilau na dolenjeseniškom športnom igrišči. Kak se je tau tistoga reda začnilo? Vsi znamo, da je pred 20. lejtami malo ovak bilau kak gnes. Edna ves bi takšo sama od sebe nej mogla začniti zatok, ka je pri nas za tau nej menksi urad, ministstvo dalo dovolenje. Tistoga reda je takša srečanja, stike, sodelovanje županija začnila. Našo srečanje je tū tak bilau. Večkrat so pa takšo tū začnili, ka je po nikšoj formi nej pametno bilau, depa dopovedati so si nej dali. Povejmo, Krmedin je emo stike z Mursko Soboto, Monošter pa z Lendavo. Vsi znamo, ka bi naaupak bilau bole čedno.

Ka so pa nam Čepince vönajšli, je nam nej prauto bilau pa so tūj trufili. Mislim, tau svedoči 20. srečanje tū. Istina, ka gda se je 1990. leta pri nas vse spremenilo, te je tak vögledalo, ka naša ves pozabi na tau dugoletno srečanje. Lüdje, športniki so pa zatok vsigdar najšli priliko za srečanje, etak je cejlak nej prekinjena bila ta veza. Na tau je največkrat naša

športniki pa lüdje, ki radi majo šport, radi so etakšomi srečanju. V 2. vöri sta pred mikrofön stopila Štefan Sukič, predsednik dolenjeseniške slovenske samouprave pa

Flajsen küjar Jože Kalamar iz Čepinec

Jože Korpič, prešnji voditel čepinskoga športnoga društva. Nevzauči je bio Ludvig Časar, gnešnji predsednik čepinskoga športnoga društva tū. Po lejpi pozdravaj – med šterimi so se govorniki spominjali na te 20 lejt – se je pa začno športni program.

Ludske igre so dosti lüdam – tak tistim, steri so se špilali pa steri so gledali – lejpe minute

spravile. Senički pa čepinski mladi so pokazali, kak so prilični, flajnsi. Najbole se njim pa zatok tau vidlo, gda so z vödaup napunjene balone lüčali eden drugoma. Tū se je leko zgodilo, ka se je balon razpočo, voda pa je not oblisnila v igralca. Kak ma je fajn djalo, zatok ka je te den nej mrzlo bilau. Na igrišči je dosta več kak 30 stopin vročine bilau. Ludske igre je vodo Alojz Hanžek.

Po ludski igraj se je pa začno nogomet. Tūj so navekša stari podje špilali, med tistimi takši tū, steri so se pred 20. lejtami tū brsali. Gda se je nogomet dokončao, so igralci dobili priznanje. Vsakša nogometna ekipa je dobila pokal (kupa). Dobili so od D. Senika ešče srajce, gde je lepo gor napisani te jubilej. Čepinci so nas tū presenetili. Dobili smo od nji edno sliko, na sliki so pa tisti nogometaši gor, ki so pred 20. lejtami v Čepincaj špilali. Naši so kejp skurok razčejsali, eden drugoma so ga iz rauk cukali pa so sami sebe iskali na sliki. Dostim se je tau pršikalo tū. Dobili smo pa eške edno lejpo vöre. Tak mislim športniki brez vöre ne morejo biti.

Po igri je pa vsakšomi dobro spadno eden glaž piva ali eden dober špricer. V šotori, šteroga je postavila samouprava, se je tau vse najšlo. Zvün toga sta nam Jože Kalamar pa Mirko iz Čepinec takši dober (bograč) gulaš sküjala, ka se je vsakši leko nasito z njim. Našomi srečanju je poštenje dau Vendel Gašpar, svetnik občine Šalovci tó. Na prireditvi sta nevzauča bila Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske samouprave pa Elizabeta Bartók, senička župankinja. Za dobro volau sta se pa po brigala Laci Monek pa Žuža Škaper, šteriva sta igrala pa pela na našom srečanju.

Vüpa jmo, da mo 21. srečanje tū mogoči vküp sprajti, pa tau staro navado nede trbelo tanjati.

I. Barber

OD SLOVENIJE...

950 kilogramov marihuane

Carinikom in policistom na mejnem prehodu Karavanke-Hrušica je pred dnevi uspelo zadati še en udarec trgovini z mamili. Na mejni prehod je 12. avgusta od 12.30 pripeljal 37-letni albanski državljani G.M. Pripeljal se je z vlečnim vozilom, na katerem je bil pripet polpriklonnik oz. hladilnik. Cariniki in policisti so ugotovili, da je v praznem hladilniku skritih 950 kilogramov zelo kvalitetne marihuane, pakirane v 60 vrečah. Z demontažo kompresorja, nameščenega v notranjosti polpriklonnika, so operativci odkrili prostor, velik 71 krat 94 centimetrov, kjer je bila skrita marihuana. Kriminalisti so voznika - ki se je legitimiral s ponarejenim potnim listom, pri sebi pa je imel tudi ponarejeno vozniško dovoljenje, tako da njegovo identiteto ugotavlja Interpol - ovadili, primer pa je prevzela posebna skupina državnih tožilcev. Ugotovili so tudi, da je voznik tovornjaka 10. avgusta prevzel tovornjak v Albaniji in se v Draču vkrcal na trajekt. Po lastnih izjavah pa naj bi se peljal v Nemčijo po vrtiljak.

Buzek na počitnicah v Sloveniji

Poljskega premiera Jerzija Buzeka z družino je ob zaključku počitniškega obdobja v Sloveniji v Bohinju sprejel predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek. Premier Buzek, ki je skoraj dvotedenske počitnice preživel predvsem na slovenski obali, deloma pa tudi v notranjosti države, se je predsedniku slovenske vlade kot gostitelju zahvalil za gostoljubje in lepe trenutke, ki jih je s soprogo in hčerko preživel v Sloveniji.

Krka premagala Merck

Višje sodišče v Ljubljani je sklenilo, da je pritožba ameriške multinacionalke Merck v postopkučasne odredbe zoper novomeško Krko zavrnjena. Omenjena ameriška družba je namreč na okroglnem sodišču v Ljubljani že spomladaj sprožila sodni postopek glede domnevne kršitve patenta pri proizvodnji in prodaji kemije snovi Enalapril. Odvetnik Miro Senica, ki v upravnem postopku zastopa novomeško tovarno zdravil, je ob tem povedal, da je omenjena odločitev višjega sodišča v Ljubljani dokončana, saj zoper sklep višjega sodišča ni pritožbe.

Dobro društvo je takšno, ka lüstvo druží, ka lüstvo vküper prinese. Lajoš Lazar se je nej tak dugo na izleti (kirándulás) budimpeštanskoga Slovenskoga društva v Váci samo čüdivo, kelko porabski Slovencov geste v Budapešti, o šteraj je ranč nej znau, ka tö tam živejo kak un. Z veseldjom je üšo, ka ga je društvo pozvalo, pa zato tö, ka so šli k püspekijskomi vikari, Jožefi Zaveci, ki so doma ranč tak z G. Sinika, kak g. Lazar. Doma so bili sausadge, pa so vküper v šaulo ojdlo, so se vküper špilali. Gospaud vikar so ma eške ejkstra tö telefonerali, ka mujs more priti... Nej zaman, spomini tö vküper zvežejo lüstvo. Napr. spomini na tiste cajte, gda so z g. Zavcom, gda so uni eške tö mali pojbiček bili, vküper klepali dva kilomejtra v mejter viskom snegaj do šaule, ali so po drevjaj plezdeli, ka so ftiče iskali, so labdo brsali, pa so bodauči dühovnik zvekšoga vsigder vratar (kapus) bili, g. Lajoš pa strejlec.

Plebanoš Janoš Kühar so nej samo Jožefa Zaveca nanjé djemali, naj se za dühovnika včijo, liki Lajoša Lazara tö, depa g. Lajoš je po tem, ka je osem klasov vöspravo, zgübo volau do včjenja... Eške so škonicke (Čabai, Debreceni) tö k rami prišli stariše nagovardjat, depa pojbiček se je raj skrüu v drugi izi pa djauko, ka un buma nede üšo eške gnauk v šaulo... Te ma pa drugo nej ostalo, liki je mogö titi delat. Gda je starejši grato, je zato gorprišo, ka je hibo naredo. Te se je za svoje penaze začno včiti v srejdjni šauli...

Brat Feri se je v Varaši začno včiti v gimnaziji, pri tetici se je leko držo, depa je nej sto ostati. Večer je z

biciklinom domau prileto, mati so pa ga nazaj zacomarlici. Zaman, gda je

večer kauli prišo, te ga je domotože (honvagy) prijalo. Drugo leto so ga v Kermedin dali, naj nede mogö domau vujti, depa njema se je tak taužilo po domi, ka je tam tö nej mogö prestati. Dvej leti je vöspravo, poton tistoga pa je domau oskočo. Un se je tö sledik včüu tadale, tö za svoje penaze.

Ka vraga pa tü iščem?!

„Najprva sam üšo v Bábolno, tam smo en mejsec mlatili. Moški so me na oslico nej s seboj vzeli, ka sam büu eške slab za tau. Zato sam mogö z ženskami pleve nositi, gde je strašen pra büu! Gda smo mlatili, te je v petoj vöri traktor že drnjaro, pa večer do devete vöre smo comarili. S takšim velkim mašinom smo delali, na šterom sta dva človeka polagala. Gor na oslici smo spali. Na enom kraji ženske, na drugom moški. Sam soboto smo leko domau šli, ka smo se malo v bečkaj leko mujsali...Te

mi je že zato na pameti ojdlo, dje ka vraga pa ges tü iščem!...

Drugo leto, 51-oga leta sam s pokojnim Grajkarnim Pištanom üšo v Györszemere, tam smo žetvo delali. Tam sam pauvarze süko pa sam mogö vezati... Tam smo pa ništarni skor vkraj bili. Na marofi so svinje nikši beteg dobile, pa so je brž doj zamesarili. Zrankoma, podnek pa večer, naponi smo mesau dobili! No, tau nas

je skor spat djalo! Strašno nam je lagvo bilau, visko vročino (láz) smo meli, vrtelo se nam je, črvau nas je bolelo, rešilci (mentő) so ženske narakot v špitale vozili. Moški so fejest palinko pili, ka so se s tistim gordržali. Ena ženska z G. Sinika je skor mrla. Gda so prišli po mé, sam se nutri v sronjek zapro, naj me ne najdejo, ka so vsikšomi želaludec vöprali, ge pa sam se kak mladi pojbič preveč zbojo. Sam mislo, če en moški néde, te ge tö nemo üšo, ka ge sam tö „moški“, če rejsan sam vse pijen büu od betega...

Te sam en cajt nej üšo na žetvo. Sam doma delo. Odo sam na grajnco, flanco sadit... V 50-aj lejtaj, za Rákosina, gda so bunkere pa djarke kopali na G. Siniki, prej prauti Titovi armadi, šteri prej pridejo prauti vogrskomi rosagi. Tam nas je pet moškov delalo. Vankaš z Bekavarosa, Djauklin Djauži, šteri je zdaj na D. Siniki doma, druga dva pa več ne ponim. Djarke pa bunkere so

Na svoje zdravdje skrb mej, ŽIVLENJE —

sodacke kopali, mi smo pa po trankaj travine cügle (gyepteğla) rezali, na autone klali pa je dojklati, ka naj bunkere zakrijejo, ka je naj neprijatelj ne vidi. Tau je tam bilau, gde so bili spaudnje kasarne, pa tam doj pri Šaustarci, tagor do Djagarske grabe pa taprejk do potoka, vrkaj na Grbenjščeki, pa v Bekavaraši, vse vküper so štirge šanci bili, prej tri mejsece smo tau delali. Sodacke so te draut tö vlekli pa akne (mine) dojklati. Do bojne je, vala Baugi, nej prišlo, zato pa so po 1956-om leti, gda je vse merni gratalo, nut zakapali té futodjarke. Ništarni bunkerge pa so eške gnes tam pod zemlauv, sploj tisti, šteri so bili iz betona pa za mitraljeze (golyószóró)."

— Ka ste pa kaj vi delali 56-oga leta?

„Te sam djenau dvajsti lejt star büu, te bi ranč k sodakom mogö titi, depa zavolo revolucije je vöostalo. Zato sam 57-oga mogö titi. 56-oga sam ovak doma büu, sam malo na Štajersko lejto švercat. Malo djaica sam neso, pa eno kokauš, küpo pa sam cuker, fejfer, sau pa kaj takšoga, ka na Vogrskom se je nikanej dobilo küpiti. Depa nigdar sam nej sam üšo, liki vsigder z nekakim. Zvekšoga smo v Ženavce ojdli tam pri Turekni tadaj... Gnauk so nas Štajerge zgrabili, pa so nas v Ženavci nutri v tabor pelali. Ge sam z mojo tetico büu pa pokojnim Trnjašnim Djožinom, šteroga brat Francek je v Feldbachi büu... Te smo financom zlažali, ka mi tam škemo ostati, tak so nas te nej bantivali, ka švercati so uni tö nej dopistili. Po tistom so nas pa drugi financge zgrabili v Feldbachi, tistim pa smo tak pravili, ka smo že dobili

ka si tau od Boga daubo!

NAJBAUKŠA ŠAULA?

delo, samo domau demo po gvant. Te smo domau odišli, pa smo se več nej pokisili prejk grajnce... Gnauk prva pa so nas šandarge zagnali. Gda so pokojni Klubar s kaulami bili, pa pokojni Šerin Sejppek tō, ge sam se kak mladi fant samo z njimi pokūso titi, ka so uni nemško rejč tō znali. Nikak smo vujšli, ovak bi vejga Baug, ka bi z nami naredili! Pokojni Klubar so nikši cement pa takše steli vkūp skūpūvati, na Vogrsko bi merno leko pripelali, ka tistoga ipa pri nas enoga sodaka nej bilau videti, depa štajerski šandarge so tau nej dopistili." – Vi kaj ponite, če 56-oga na G. Siniki bilau kakšo streljenje ali kaj takšoga? „Nikanej bilau, ge samo enoga mladoga škonika ponim, šteri je z nami vred na grajnici būu, pa vkūper včasno redeče partijske knige, pa je v ognji zežgo, po tistom je nikam premino."

Nej sam būu nikši špijon!

– Ka ste pa po revoluciji delali?

„57-oga sam nutri rukivo k sodakom v Tapolco, depa sam za 3 mejsece doj-zrsto."

– Tau ste se nika kamaut zrikali!

„56-oga smo ništarnji podje – kak Kajcin Djauži, Dravcin Toni pa drugi – zgučani bili, ka odidemo iz rosaga. Moja mala sestra je na pamet vzela, ka šken oditi, pa je una trnok začnila djaukati. Te so mi pa mati pravili, ka če kaj taujoj deklčinu baude, té te zatagim, ka si mi več nej sin gé! Ge sam s tem te zato baugo mater, pa sam nej ūso s pojbmami tavō... Drugi pa so odišli. Uni so mi te pisali, sam emo njine atrejse, pa so mi mati pra-

vili, vej boš pa pri sodakaj cajt emo, pa boš tem pojbm leko piso!...

– Ajajji!

„Te atrejse so pri meni najšli, pa so me s tem doj-zristali, ka sam prej gvūš-no kakši špijon."

– Te ste tak fajm skauz prišli.

„Ja. Depa nevolu že te vōvdarla, prva kak sam rukivo. Vnoči so prišli po me. Moja mati je tak bila, ka je prej trbej vsikši žlati slobaud dati. Nam so pa Markini pri grajnici tō žlata bili. Tau je gvūšno štoj vūdo, pa nut zgloso, ka ge prej šken oskočiti. Vnoči, gda v dve vōri so prišli. Tak vej, ka po Kalmanoga Tonina tō. Mogli smo tagor v kasarne titi. Te so tam mati prejdnom povōdali, ka so uni prej nej zato mlajše gorranili, ka bi steli, naj oskaučijo!... Me-ni ranč v kraj pameti nej bilau, ka bi ge sto oskočiti! Gda sam večkrat tam prejk būu, te bi leko tam lepau austu, če bi sto..."

Ovak pa sam se pri sodačiji začno včiti za šofera (MHSZ), depa za tisti atrejsov volo sam nej mogo skončati, zato pa sam prišo es v Pešt, ka se vōnafčim za šofera. Sam znau, ka bi name doma na G. Siniki vsigder skrb meli, ka se človek eške te tō mogo njim smedjati, če ga je zaub bolo, ka bi ovak včasik njin neprijatelj grato. Zdaj sam tū že 40 lejt..."

V Csepeli doma - k meši v Pešt

– Vi ste dugo lejt najvišše prejdne vozili, med njimi partijske tō, v najvejši fab-riki na Vogrskom (Csepel Művek). Po drugom tali ste vi vsigder bogaboječ človek bili. Kak ste tau dvauej vkūper zglijali?

„Ge sam zato svojo mešo vsikšo nedelo emo, ka so namé stariške tak navčili, ge sam vsigder nut držo, pa gnesnaden tō. Zato sam s Csepela raj v Pešt k meši odo, naj me niške ne vidi. Ovak pa sam si mislo: če me vōličijo, naj me vōli-čijo! Ge sam se s tem nej valo, liki sam na skrūma držo svojo vōro."

– Pravite, ka ste vi samo tau znali, gda se vam zrankoma delo začne, liki ste nigdar nej znali, da se vam skonča: v šestoj vōri, paunauči, zrankma v tretjoj vōri. Ranč zato pa ste dotegamau nej tak mogli oditi na kakše slovenske programe v Pešti. Zdaj ste že v penziji, mislim, ka ste zato tō leko šli v Vác tō. Dargauč te pá kaj šli?

„Če do me zvali, pa mo emo cajt, vejte, ka mo ūso!"

– Vi ste inda svejta, z menov vred, nej najbolje siji bili. Eške ste prej gnauk davniki neakoma tak pripovedjali, ka je gra prej tak trbej gesti, ka pau žlice graja, pa pau žlice žira. Par lejt ste se pa tak „pobaukšali", ka ste skor pravi vegetarijanec gratali: sploj malo mesa, sploj malo masnoga, pa dosta zelenjave, sadja pa takšoga?

„Kraupno gesti sam svoj cajt rejsan nej mogo pa nej sto. Depa moja nauga je, na žalost, nej najbolje zdrava, ka sam erbo od svoje žlate. Dosta vsefele sam što, pa sam gorprišo, ka ge zaman mažem svoje kraste zvūna, če je tejljo znautra betežno... Čeden človek se prej cejli žitek leko vči od eške bole čedni lūdi. Ge sam vōrvo dobrim tanačam, pa mi je zdaj dosta

baukše. Moja nauga včasik pokaže, če kaj takšoga gejm ali pigem, ka bi nej smo, ka fleki bole vōpri-dejo, pa so bole redeči. Vrastvo djemati je slejdnji šejft. Nin sam tak što, ka prej što vrastvo gej, tisti je prej že na pau pokopani... Če bi tak bilau, ka človek do 60-oga ali 70-oga leta leko gej pa pigé, ka ške, pa te dojeleže pa mrgé, te bi vredi bilau. Depa kelko takši lūdi geste, ka infarktuš dobijo, ka jim nogau vkraj vrežejo, ka je boži bič sečé ptt., pa se te ništarni duga leja morejo matirati pa trpeti, prva kak leko mrgejo... Zato se je vrejdnalo malo skrb meti, pa če človek skem prva začne, tem baukše."

– Čūjte, vi tak djenau vse vejte te vitamine pa kalorije pa tau, kak je tau, ka ranč tisto piti pa gesti, ka je dobro, tisto najbolje škaudi človeki? Nej tau nika lagvo vōzmišleno?

„Nej, ka je tau v Svetom pismi že Jezoš tak včūu, da je pravo, ka krščenik vse leko gej, samo naj drži svojo mero! Vejpa v Desetere boži zapauvedaj tō nutri geste, ka sam prejk mero djo pa pūu, nej? Pri židovaj napr. ranč ne smejo kakšokoli mesau gesti, pa muslimani tō nej, liki nam katoličanom je vse dopūščno, samo ne vejmo nutri držati. Navčiti bi se morali, ka: na svoje zdravdje skrb mej, ka si tau od Boga daubo!

Leko, ka bi Lajoš Lazar don mogo baugati pleba-noša Kūhara?

Besedilo in slika:
Franeck Mukič

V šestnajsti številki Porabja je bil na 5. strani na delu "tiskarski škrat". Na fotografiji je gospa Agi Holec seveda na desni, ne pa na levi strani, kot je bilo narobe zapisano.

... DO MADZARSKE

Manj turistov

Po podatkih Urada za turizem je prišlo k nam v prvi polovici leta za 12 % manj turistov kot v enakem obdobju lanskega leta. V prvih šest mesecih nas je obiskalo približno 14 milijonov tujcev. V tem letu je dosti manj obiskovalcev iz Rusije, Ukrajine in Hrvaške.

20. avgust – brez državnih odlikovanj

Državna odlikovanja in nagrade so ponavadi podelili ob 20. avgustu, enem največjih madžarskih praznikov. Nova vlada – sklicujoč se na to, da za preučitev predlogov prejšnje vlade za najvišja odlikovanja in nagrade ni imela dovolj časa –, se je odločila, da ob letošnjem dnevu sv. Štefana ne bo podelila nobenih odlikovanj. To bo rajši storila ob 23. oktobru.

Mladinski raziskovalni tabor v Števanovcih

Števanovska osnovna šola je od 17. do 20. avgusta organizirala raziskovalni tabor za učence. Učenci so delali v dveh skupinah, ena je zbirala podatke o hišah (kđaj so jo zgradili, kdo vse stanuje v njej, domače ime hiše itd.) v Andovcih, druga pa šege in navade v vasi. Namen tabora je, da bi izdali manjšo brošuro.

Prireditve

- 22. avgusta so v Budimpešti tudi uradno predali prostore Državne slovenske samouprave. Prostori, v katerih se zbirajo tudi člani budimpeštanskega Slovenskega društva, so v ulici Rumbach Sebestyén.
- 5. septembra organizira samouprava v Andovcih srečanje med domačini in tistimi Andovčani, ki so se odselili iz tega najmanjšega kraja v Porabju.
- 6. septembra bo v Sakalovcih vaški dan, v okviru katerega bodo blagoslovili vaški grb in zastavo.

Slovo jemati je največkrat žmetno

Slovo jemle človek največkrat od drugega človeka, od kakšnega kolektiva. Poznamo drugo slovo tū, da se, povejmo, človek more vkraj vtrgniti od kakšnega dela, od kakšne šege, depa tau tū nigdar nej brez lūdi.

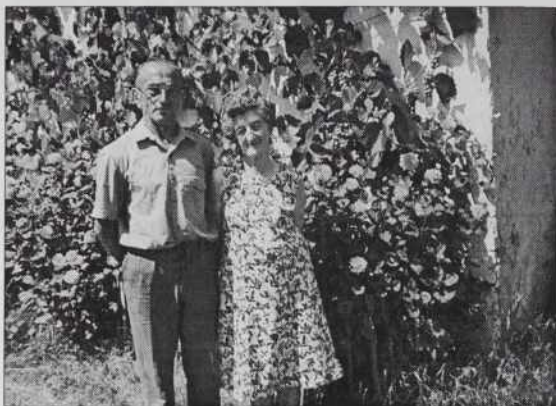
Gestemo takši, steri smo se sploj dostakrat mogli posloviti od koga - ali navede ali pa ovak. Srečnejši so tisti, steri so malo takši žalostni minutov zadobili. Večkrat mam priliko si s tistimi lūdami pripovedati, šteri so tūj pri nas v kakši kulturni skupinaj delali pa so skupine za različni zrokov volo mogli zapustiti. Med tejmī je nej bio takši, steri bi pravo, ka ma je tau naleki šlau. Vsakši se samo lepau spominja na "tiste" cajte. Tak čūtijo, da so s tem več kak pa tisti, ki takšo ne opravljajo. V takši skupinaj se človek dosta navči, dosta lejpoga zadobi.

Nej dugo sam ojdla v Slovenskoj vesi pa sam gor poiskala **Trejzo Šulič** pa njenoga moža **Lorinca Šuliča**. Hiša je sploj vrkaj na bregej, lejpa je pokrajina, tihoča jo kaulag vzema. Tak je tam, kak v kakšoj pravljici.

Trejza, ka tebi ta rejč znamenuje v tvojem življenji, ka slovo?

"Če na mojo, na naja življenje misliš, te sploj dosta. Začniti pa tam morem, ka sva mūva z G. Senika prišla es v Slovensko ves. Obadva sva na G. Seniki rodjeniva, tam sva se oženila pa 5 lejt kam zakonski par sva živela tam. Dva sina sta se tū tam narodila. Mūva sva v mladi lejtaj ranč tak živela, kak tistoga reda vsakši mladi po naši vasnicaj. Ojdla sva po gadasagaj, po marofaj v leta, v zima sva pa doma bila. Čūla sva, ka v Slovenskoj vesi iža geste na odajo pa sva si nej dosta premišlavalā, kūpila sva go, pa sva se z decov es znosila. Lorenc, moj mauž je tistoga reda že v rudniki (bánya) na Tatabányi delo. Samo je vsakši tretji keden ali vsakši mejsac gnauk domau prišo. Etak smo pa z malo decov buma dosta

lejpi minutov meli, te gda je prišo, pa dosta žmetni poslovitev, gda je odišo." **Lorenc, rudar biti je vsigdar, sploj pa tistoga reda, tau znamenūvalo, ka ste dobro služili, depa tau tū,**

ka je tau nevarno delo. Ka ti od toga držiš?

"Tistoga reda, zvūn marofaj, se nikšo delo nej daubo, etak je pa bila ta prilika pa sam odišo. Meni se je tau sploj žmetno delo tak povidlo, ka sam 30 lejt tam doj potegno. Trejza me je večkrat nagačevala, naj pridem domau, ge sam pa ostano. Tau je istina, ka je tau strašno nevarno delo. Človek vsakši den tak tadoj de, ka računa s tejm, ka več nigdar nazaj ne pride. Pa sam nesrečo tū emo. Gnauk se mi je na glavau obrnauo vse, dugo sam bio v špitalaj. Baugi vala, nej sam tam osto, kak nistarni moji padaši."

Trejza, tej 30 lejt, kak ti je bilau tūj doma?

"Nej je leko bilau. Dosti so mi gučali, kak mi je fajna, ka mi mauž dobro služī, samo so tau nej znali, kak je meni tau bilau. Vsigdar sam poslušala radio, če se je v kakšom rudniki nej zgodila kakša nesreča, vsigdar sam trepetala. Z decov sam sama bila, v službo sam nej ojdla - zdaj mi je že žau - liki tūj doma sam si pri pavraj kaj vcuj služila. Gda je deca eške mala bila, buma - sploj pa v zima, gda je mauž velki kaput na šapko emo na glavej, gda je prišo domau - so ga nej spoznali, so se ga bojali. Tak nam je šlau, kakoli ka smo ja nej lagvo živeli."

Prajla sta, ka mata dva sina. Gde sta ona?

"Eden je v Trauštja oženjen, tū s slovenskoga pokolenja ma ženo, eden pa je tūj v vesi, tū oženjen. Mamō že dva vnuka, pa

ne njava nikšo priliko nej. Fajn programe mamō, človek se leko malo z daumi vōgene, se sreča z drugimi lūdami. Če je potrebno, za tau aldujemo tū, ne moremo čakati, ka bi nam stoj vse k šenki dao."

"Mene je društvo tū sploj drago," pravi Trejza. "Sploj je lepau bilau na izletaj, v Sloveniji, lepau je na našom srečanju. Dobro je, ka smo leko prišli do toga, ka kaj takšega geste. Mene pa nam vsem je drago vse, ka je za nas. Etak sploj radi poslušamo slovenski radio, gledamo našo televizijsko odajo. Geste takšo, ka znauvič pa znauvič prstemo. Takše so bile tvoje knjige. Moj mauž se je že korijo, ka če sam kūjala, če sam drugo

delala, če bi spat trbelo titi, ge sam napona v knjigaj bila, tačas, ka sam je nej prštejla. Gda so pa tvoje knjige predstavlane bile, te sam ge že od knjig vse znala, meni so tam že nika nauvoga nej povedli."

Ka bi si vūva radiva želejla po tejm?

"Baugi vala, zadobila sva te cajte, ka mir mava, leko si počivava," pravi Trejza. "Nama je vsigdar držina bila prva, pa za njau aldujeva gnes tū. Naj živiva eške, pa sva etak zadovolna z našim življenjom. (H)vala pa tistim, šteri se za našo kulturno, dušno življenje pobrigajo, etak nam polepšajo starejša lejta."

I. Barber

Pismo iz Sobote

PESEM OD REGINE

Vse vkūper vas prav lipou pozdravlam, pišem pa vam zatou, ka mi je že više prišlo, ka vse o meni piše moj zet, Miki. Ja, ge sam tista Regina, od štere un sir guči, ka sam trno čedna ženska. Zato, ka je že vsefele norije od mene napiso, mo zdaj ške ge neka napisala. Od njega pisma v tej novinaj ne čakajte, ka sam ga zaprla v šankrejt pa ga vō ne pistim, dokejč ne skončam tou pisanje.

Vej gvūšno vejte, ka mā istina bar dva obraza. Tisto, ka od mene piše te moj zet, je njegva istina, moja istina pa je čistak nacišna. Tou, ka un guči, ka sam trno čedna ženska, tou je rejsan fejst velka istina, tou vam vsikiš leko povej. Dapa, tou un name tak zove, ka se mi couna. Tou je pa rejsan nej lipou, če stoj lagvo guči o čednoj glavej. Zato sam nanga čemerna! Nanga sam čemerna zato tō, ka se njemi ne vidi moja sousidica in naboukša pajdašica Rozina. Una je ranč takša, kak sam ge, samo ka je nej tak čedna. Dapa, tou je zdaj nej tak važno. Škem vam povedati, ka je tej Miki od naj dvej napiso. Napiso je edno fejst lagvo pesem, stero sam najšla med njegovimi papejri. Vej znam, ka je nej lipou rubati po stvaraj od drugega človeka, dapa, nej sam si mogla pomagati, vej pa vejte, kakše smo ženske. Na, pa če smo ženske takše, ka rade nous kama potisnemo, te je tou nikši grej nej. Tak sam edno pou vōre prekapala po tisti paperaj in sam najšla tisto pesem. Tej vrajži mouž od moje čere je tou dola spiso:

*Trno čedno drži se sousida Rozina,
kda posluša, ka guči moudro njoj Regina.
Te se zača ženski zakrament,
Rozinin in Reginin parlament.*

*Po nejbi gonijo čarni se oblaki,
bejži, bejži, skrij se vsaki,
tou je istina, tou je nej norija,
Rozinina in Reginina čelarija.*

Na, ste zdaj vidli, ka si od mene in moje pajdašice brodi tej moj zet, Miki. Zato de ške en čas nut zaprejtī na šankrejtī, ge mo pa zdaj s sousidico in pajdašico Rozino trikrat plunola na čarno mačko, ka njemi lagve misli z glave strousim.

Vse vas pozdravlja Regina

Raziskovanje v Andovci

Od 17. do 20. avgusta so meli števanovski učenci **raziskovalni tabor v Andovci**. Na te tri dni so malo življenje prinesli v ves. Od zranka do večera so odli od hiše do hiše pa so spitali. Z njimi so odli

skorok eno kozo mauro. Tigriš, ta vekši, touma se je tak vidlo tau "landrivanje", ka še gnes den nej prišo domau. Dobro, telko od norije, dapa ka je od Lacina napisano, tisto je zato istino.

Laslo Kovač, ravnatelj števanovske šaule, pa školnik Laci Domjan. Dja se tū z njimi odo zato, ka se sliko tiste hiše, gde so spitali. Z mlajši niša baja nej bila. Z Lacinom Domjanom že malo več. Gdekoli smo odli, on ali grōjske isko ali slive. Pa se je žaurgo, pri nji v Slovenskoj vesi kak malo sliv je. Če pa drva vido, te vsakšimau tau pravo: *Jaj, 'lajši, te drve bi na dvej zimē dojšle*. Tau je tak šlau po cejlo vesi. Dja sam si pa mislo, ka de te delo, če mo k Črnoj mlaki šli, gde je vse puno (h)rastov. Tam drugo nede delo, samo de se žaurgo. Gda demo po gauštja, Laci je tijo. Že sam si mislo, ka ga žalaudec boli, zato ka na obed so graj meli. Gda gnauk samo skrči: *Tū v Andovcaj brezove drve ranč ne vozijo dumau, tū samo s trdimi drvami nalagajo!* *Kak bi té nam dobre bile!* "Laci, zdaj že gnauk ejnjaj," sam si mislo, samo nika sam nej smo prajti, nej ka bi se užalo pa bi nas tam njau. Te bi še bili v nevaula. Leko ka bi ga še zdaj iskali tam po gauštja.

Kak kakšna banda smo odli kaulak po vesi. Trgé odrasli, deset učencov pa dva psa, Dani pa Tigriš. Dani je tak mali, ka se vō s trave ranč ne vidi, pa itak

Kak se je tau začalo? Sto je te tabor vōzmislo, pitam Laci Kovača, ravnatelja števanovske šaule.

"S tejm moram najprej začniti, ka od septembra naprej bomo učili v osnovni šauli spoznavanje okolja. Tak je ta misel prišla, da bi tū v Števanovci en raziskovalni tabor organizirali. Da bi naši otroci bole spoznali vasi v tistom okolji, gde živijo. Potem smo dali notra natečaj (pályázat). Gda smo dobili denar, te smo si tak zmislili, da bomo vključili šalovsko šaulo. Te vasi so pri meji in tū je inda svejta isto življenje bilau, ista pokrajina."

Kak je tau raziskovanje prišlo v Andovce?

"Prvič zatau, ka je tau najmanjša ves, drugič pa morem povedati, da se v Andovci mnogo zanimivega organizira. Raziskovanje traja tri dni. Tou bi pa bilau malo časa, da bi eno velko ves raziskovali. Hočemo vsako hišo poslikati in bi na konci leta izdali knjige. Naj mladina, stera pride za nami, naj vidi, kakšno življenje je bilau v Andovci 1998. leta. Vkup smo še spisal tiste hiše, stere so nekdaš še stale, zdaj je pa že nejga. Štirideset takši hiš smo vküppobrali. Iskali smo še tau,

zakaj se je prebivalstvo tak zmanjšalo. Ostalo je samo fartau. Starejši so nam povedali, da je življenje bilau precej žmetno in zato se je lüstvo odselilo."

Bilau kaj zanimivega v Andovci?

"Najbolj zanimiva je bila Črna mlaka. Otroci so že šteli od mlake, dapa še vidli niso jo. Zdaj so vidli, odkec teče reka Zala in tisto rastlino, ka na Madžarskom samo tū leko vidi. Čüdovitno je bilau še tisto, ka tū v Andovci gnauk svejta so vaudjaldja vōžgali. Zanimivo bilo še tisto, kakšno življenje je bilau, gda so 1945. leta prišli Rusi. Pogledali smo še recepte, ka so prvin

küjali na gostüvanje. Tou je bilau zelo zanimivo zanje in tūdi za mene."

Zdaj, 5. septembra, de v Andovci srečanje, na šteroga pridejo tisti, steri so se odselili. Dobro bi bilau, če

bi te dokumente, ka ste vküppobrali že leko vidli tisti, šteri pridejo vküp.

"Kratek čas je, dapa zato se bomo potrüdili, da bi že neka vōdali."

K. Holec

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Šift kak cerkev. Pri Volgi pa Doni (več kak gezaro kilometarov) na Rusoškom je kauli stau krajov, šteri nemajo cerkvi. Zato so si spravili en šift in si iz tistoga naredili cerkev. Gda dühovnik pripela cerkev na šifti v en kraj, te potegnejo zvonaue na ladji, pa lidgé vejo, ka je trbej k meši titi. Té šift ostane dva ali tri gni v enoj vesi ali varaši. - *Eške dobro, ka med Martinjom pa G. Sinikom ne teče kakša Volga ali Don (ali don Raba), ka si be te gospaud Camplin tō s šiftom mogli k nam v Porabje voziti.*

Jezoš (Marija), Bukhanci! V Palestini so prej najšli ostanke šaule, v štero je mali Jezoš tō odo. Najšli so prej knige tō, v štere je škonik nutri piso, kak so se mlajši včili. Je-

KOHL ZA ZAKOL?

zoš je prej iz veronavuka -2 (minus dva) daubo, ka gda ga škonik pito, što je stvauro svejt, je naponi odgovardjo, ka: moj oča. Z matematike je daubo 1, ka je prej vsigder samo tau gučo, ka je en (Baug) gnako tri (peršone). Iz gimnastike pa si je zaslužo samo dvojko, ka gda so se včili plavati, te je mali Jezoš poson sili sto po vodej titi. - *Dober vučiteu, slab vučenie?*

Geografija. Što se ne navči dobro nape gledati, tō leko gorplača, kak tisti turisti v Englandi, šteri škejo gorpoiskati Dianin grob v malom privatnom kraji Althorp House, pa poglednejo napo, pa odidejo v Althorpe (plus „e“ litera!), ka je več kak 200 kilometarov daleč od Dianinoga groba. - *Če rejšan v Porabji tō gučijo Madžari, ka dem v Szakony (Sakalovce), Szakony je v županiji Győr-Moson-Sopron, Szakonyfalu (Sakalovci) pa v Porabji. Več kak 80 kilometarov razločka.*

Kohl kak elefant (slon). Kohlova partija je naredila propagandni plakat, na šterom je en velki

elefant, šteri simbolizera predsednika Kohla. Prej je velki pa stabilen. Nasprotniki (socialdemokrati) pa so naredili en drugi plakat, na šteron je namalani en velki dinosaur, cuj pa so napisali, ka so eške dosta vekše stvarine, kak napriliko dinozavri tō mogli vōmrejt, če je prišo njen cajt, nej ka bi elefanti (Kohl) nej vōmrli. - *Kohl za zakol?*

Tradicija. V Indoneziji so v zadnjem cajti velke težave meli, dosta lüdi je mrlo tō. Najbole aktivna je mladina bila. Gda se nika more spremeniti v tom rosagi, tau se vidi že iz tiste stare navade tō, ka v največ familijaj tačas niške ne smej gesti, ka oča ne pride domau. - *Oča Baug! Oča Baug!*

Blatno jezero. Letos vleti je z brega Sarno v Italiji od vnaugoga deža telko blata dojsteklo v varaš Sarno, ka je več kak 100 lüdi mrlo. Gda so mrtvece steli pokopati, so je nej mogli, ka je cintora tō nej bilau, ka ga je neskončno blato pokopalo. - *Takšo Blatno jezero, gezarokrat Baug plati!*

Fr. M.

MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL MONOŠTER

19. avgust 1998

15 let Monoštra

Ob 15. obletnici mesta Monošter je izšla publikacija, ki zajema razvoj mesta na vseh področjih življenja. Knjigo so pripravili sodelavci Mestne knjižnice, uredila jo je Piroška Molnár, ravnateljica knjižnice. Njen izid je denarno podprl Javni sklad "za Monošter".

Ob uvodniku je publikacija sestavljena iz sedemnajstih poglavij - videz Monoštra, prebivalstvo in zaposlovanje, javna uprava, zdravstvo in sociala, lokalni mediji, organi javne uprave, trgovina in turizem, storitve, banke in pošte, obrt, industrija in kmetijstvo, cerkev, civilne organizacije, stranke, šport, manjšine.

SZENTGOTTHÁRD VÁROS
15 ÉVE

Knjiga posveča posebno poglavje manjšinam v Monoštru in okolici, v njem dobimo najvažnejše podatke o Slovencih in Nemcih. Kot pomanjkljivost bi ji lahko očitali, da ni nobenega povzetka ne v jezikih prej omenjenih manjšin, ne kakšnem drugem tujem jeziku, recimo v angleščini. Pohvaliti pa gre bogat slikovni material, ki ga najdemo na koncu publikacije. Knjigo - 15 let mesta Monošter - dobite v Mestni knjižnici za 250 forintov.

MS

Trpljenje

Naš Ivan je etognauk zapovedo svojimi malomi 10 lejt staromi Tončeki, naj dē z njim v krčmau. Gda sta prišla ta, te je tam zapovedo svojimi sinej pau deci palinke pa ma pravo, ka tau more spiti. Naš mali Ivan se brani, nešče piti palinko, depa oče ga prisili pa go more spiti. Oča ga zdaj pita: "Na, dobra je ta palinka?"

Mali pa: "Jaj, jaj, tau je nika strašno bilau, ata."

"No, vidiš, moj mali. Tvoja mati pa itak napona tak misli, ka je meni fajnt tuj v krčmej pa se samo hejcat odim es."

Senje pa resnica

Naš mali Robi etognauk etak pravi svojimi oče: "Zbrodi si, moj oča! Tau se mi je senjalo, ka sam najšo peneze, deset gezero forintov."

Oča pa: "No, dobro, moj sin. Aj vidiš, kakši dober oča sam, leko te peneze zdržiš."

ZA SMEJ

Dobro je prej konjom

Naš Lujzek pa Peter sta strašno nacukana pa deta domau. Peter etak pravi Lujzeki, gda zagledne na pauti dva konja v kaule prežena: "Jaj, dragi padaš, kak bi ge rad bio namesti konjov." Peter pa: "Zakoj?" Lujzek: "Zakoj, zakoj. Vej pa ovi leko po štiraj dejo domau."

Ženska na pauti

Naš Varaš je toga reda tak gor skopani, ka človek tak misli, ka so ga gorzorali pa pšenico škejo sejati. Naš Pištak je etognauk s svojim nauvim autojom v Varaš prišo pa se je tak vkup zamoto, ka je kumaj nazaj najšo na svojo paut. Pištakova draga žena je pa zdaj v soboto pa vönajšla, ka bi prej trbelo v Varaš titi. Pištak pa etak: "Idi ti, če škeš. Name ja ne spraviš toga ipa v Varaš. Človek ne najde parkirišče pa ranč ne vej, kak se vöprtepe iz toga našoga Varaša." Depa naša Ilonka samo guči pa guči. Pištak se je prejkda. Depa pravi, ka de parkirišče ona mogla iskati. Gda sta njiva v Varaš prišla, on je najoprvin nikši cement üšo küpüvat. Ilonka je pa ostala v centri pa je iskala edno mesto za auto. Na pauti je najšla edno mesto, eden

Austrijec se je vkraj spuco ranč zdaj. Ona si je pa na tau mesto doj legla, pa etak čakala svojga Pištaka. Policaj je najšo njau pa go pito, če ji je lagvo pa go že začno gorvlačiti.

"Baug vari, ka bi me gor potegnili. Ge mesto držim za naš auto."

I.B.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.